

Yttrande angående Trafikverkets och Transportstyrelsens förslag om tyngre och längre fordon på det allmänna vägnätet

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten tillstyrker Trafikverkets och Transportstyrelsens förslag om tyngre och längre fordon på det allmänna vägnätet. Energimyndigheten bedömer att längre och tyngre fordon är en lämplig åtgärd för att öka energieffektiviteten och sänka kostnader för transporter. Samtidigt anser Energimyndigheten att förslaget koppling till det långsiktiga arbetet med att hantera transportbehov på ett hållbart sätt kan förstärkas. Energimyndigheten har också ett antal specifika synpunkter på förslaget att redovisa.

Specifika synpunkter

Begränsat transportsarbete

Trafikverket utgår i sin rapport från ett ökat transportbehov vilket ligger till grund för förslaget tyngre och längre fordon. Energimyndigheten noterar dock att utredningen om en fossilfri fordonsflotta ("Fossilfrihet på väg" SOU 2013:84) sätter målet om att begränsa transportsarbetet. Trafikverkets rapport behandlar inte den potentiella konflikten mellan målet om att begränsa transportsarbetet och åtgärder för tyngre och längre fordon. Trafikverkets och Transportstyrelsens förslag ger möjlighet för energieffektivare godstransport genom längre och tyngre lastbilar men innebär samtidigt också risken för ökade transporter totalt sett. Det sammanvägda resultatet kan vara mer trafikarbete med ökade utsläpp som följd. Energimyndigheten anser att det finns behov av ytterligare analys vad gäller utformning av styrmedel för att åstadkomma både ett begränsat transportsarbete och en hållbar lösning för vägtransporter.

Längre fordon

Energimyndigheten bedömer att det finns behov av närmare analys vad gäller den potentiella nyttan av längre lastbilar. Trafikverkets rapport fokuserar till stor del på ökad vikt av fordon men indikerar samtidigt att det ofta är fordonens volym – och inte vikt – som är begränsande för många transporter. Den potentiella nyttan av längre fordon bör därmed analyseras närmare.

Överflyttning från järnvägen till det allmänna vägnätet

Energimyndigheten anser att det är viktigt att arbeta med effektivisering i transportsektorn på ett övergripande sätt. Med tyngre och längre fordon på det allmänna vägnätet finns det en potentiell risk för överflyttning från järnvägen till det allmänna vägnätet. Risken ökar på ställen där tågnätet är överbelastat. Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) genomförde 2012 med delfinansiering av Energimyndigheten en analys av överflyttning begränsat till en "godskorridor" mellan Sverige och Tyskland ("Effekter av längre lastbilar och godståg i en internationell korridor" VTI Rapport R764). VTI konstaterade i sin analys att fördelningen mellan transportslag kan påverkas om lastbilstransporterna blir effektivare utan att motsvarande förbättringar för järnvägen. VTI noterade dock att delar av analysen behöver förbättras. Energimyndigheten ser därför positivt på Trafikverkets förslag till fortsatt forskningsbehov om den potentiella fördelningen mellan transportslag.

Förberedelser för elektrifierade vägar

Energimyndigheten delar Trafikverkets bedömning att åtgärder med tyngre och längre fordon inte ska ses en enskild åtgärd, utan som en del av hela transportsystemets reformering mot ökad effektivitet, minskad miljöpåverkan och högre säkerhet. Vid en eventuell utbyggnad av det allmänna vägnätet till följd av detta förslag bör förberedelser för elektrifierade vägar genomföras.

Samhällsekonomisk analys

Energimyndigheten välkomnar de övergripande den samhällsekonomiska analysen av förslaget som gjordes av Trafikverket och Transportstyrelsen. Energimyndigheten delar analysens övergripande slutsats att det vore samhällsekonomiskt lönsamt att tillåta tyngre fordon på det allmänna vägnätet.

Övervakning och trafiksäkerhet

Energimyndigheten anser att övervakning och trafiksäkerhet är viktiga frågor men ligger utanför Energimyndighetens kompetens.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Zofia Lublin. Därutöver har enhetscheferna Tobias Persson, Klaus Hammes, Maria Westrin, Karin Sahlin och Caroline Hellberg samt experterna Mattias Haraldsson, Anders Lewald och Kristina Holmgren deltagit i den slutgiltiga handläggningen. Föredragande har varit handläggaren Joshua Prentice.

Zofia Lublin

Joshua Prentice